

Petitie aan parlement en regering

11 januari 2022

CO₂-BUDGETTEN VOOR IEDEREEN OM DE KLIMAATDOELSTELLINGEN TE KUNNEN HALEN

Aan het parlement en de regering stellen wij voor om een CO₂-budget in te stellen voor alle gebruikers van fossiele brandstof in Nederland. Wij zijn ervan overtuigd dat de Nederlandse bijdrage aan het klimaatprobleem hiermee snel, effectief en ook eerlijk kan worden aangepakt in de komende 10 jaar.

Budgettering bevordert een rechtvaardige en evenwichtige verdeling van lusten en lasten over alle gebruikers, veel beter en rechtvaardiger dan prijsmaatregelen, die overigens wel aanvullend kunnen werken.

Het op deze wijze reduceren van het fossiele energieverbruik door de maatschappij als geheel zal ook positieve effecten hebben op biodiversiteit en duurzaamheid.

Specificering

- Een CO₂-budget betreft de CO₂-uitstoot in de gehele keten van alle energievormen, dus niet alleen voor gebruik van olie, kolen en gas, maar ook van bijv. waterkracht, nucleair, wind en zon. Ook de energie die nodig is voor de bouw van bijv. windmolens, kerncentrales en stuwdammen, en de verwijdering van afval, horen erbij.
- Het totale jaarlijkse Nederlandse CO₂-budget wordt verdeeld over alle inwoners van 18 jaar en ouder (persoonlijk CO₂-budget, gratis, en verhandelbaar via een veiling), de overheid (gratis) en het bedrijfsleven (via een veiling in te kopen).
- Aan de grens moeten import en export van de CO₂-inhoud van producten met elkaar worden verrekend.
- Het totale CO₂-budget voor elk volgend jaar komt overeen met de benodigde daling van de CO₂-uitstoot zoals in het akkoord van Parijs of in latere afspraken is overeengekomen.
- Het plan van Tradable Energy Quotas (TEQs), zoals ontwikkeld in het Verenigd Koninkrijk, kan dienen als basis voor dit plan, maar varianten zijn ook denkbaar.

Verzoek

Wij vragen de regering en de Tweede Kamer om op korte termijn met concrete voorstellen te komen om een dergelijk CO₂-budgetteringssysteem in Nederland in te voeren. Tevens bepleiten wij dat Nederland bij de EU het initiatief neemt voor invoering van een CO₂-budgetteringssysteem in de gehele EU.

Urgentie

“Het is erger dan je denkt, veel erger.” Zo opent het boek “De Onbewoonbare Aarde” van David Wallace-Wells uit 2019. Wanneer je alle problemen van overbevolking en het gigagebruik van fossiele energie met als gevolg de klimaatproblemen, milieuvervuiling en biosfeerdestructie tot je laat doordringen, dan besef je dat we met de impact van ons handelen als mens in een vrijwel onoplosbaar probleem zijn terechtgekomen. Het is intussen onzeker of we nog wel uit deze problemen kunnen komen, zonder dat de rampen die voorspeld worden in volle hevigheid werkelijkheid zullen worden. Dat zal in elk geval niet gaan lukken zonder ingrijpende maatregelen, waar alleen draagvlak voor te vinden zal zijn als deze rechtvaardig en evenwichtig over de bevolking worden verdeeld en de bevolking bij de uitvoering betrokken wordt.

Toelichting

Als beperkende maatregelen om onze CO₂-uitstoot te verminderen worden doorgaans genoemd: heffingen (Carbon Tax) en budgettering (Carbon Wallet). Heffingen kunnen werken, maar ze treffen vooral de grote industrieën en de gewenste CO₂-reductie wordt niet gegarandeerd. Bij budgettering is die garantie er wel, zodat aan de klimaatverdragen kan worden voldaan. Bovendien worden bij budgettering de minder draagkrachtige burgers veel minder getroffen dan bij heffingen. Burgers zien ook daadwerkelijk resultaat van hun inspanningen om CO₂-uitstoot te verminderen.

Bij budgettering wordt de gehele maatschappij betrokken: bedrijven, overheid en burgers. Een hogere CO₂-uitstoot van een bedrijf maakt producten duurder, want bij schaarste zal de prijs van een CO₂-eenheid op de veiling stijgen. Ook de overheid wordt gehouden aan haar gratis toegekende budget, of moet extra CO₂-eenheden inkopen op de veiling.

Inwoners krijgen allen een gelijk CO₂-budget, een quotum. Hierdoor zullen mensen die zuinig met energie omgaan CO₂-eenheden overhouden, die ze kunnen verkopen op de veiling. Mensen die veel energie verbruiken kunnen, net als bedrijven, CO₂-eenheden op diezelfde veiling bijkopen.

Niet alleen met geld maar ook met CO₂-eenheden wordt betaald aan de energieleverancier (gas, elektriciteit) en aan de pomp (benzine, diesel). Al het andere, indirecte, energieverbruik, met name in de productieketen van goederen en diensten, wordt via de leveranciers in geld betaald. Producten en diensten waarvoor veel energie nodig is, worden daarmee duurder.

Links en nadere informatie

- Een tweederde meerderheid van de bevolking blijkt voorstander van een CO₂-budget, mits dit eerlijk is en ook bedrijven meer voor hun CO₂-uitstoot gaan betalen:
<https://www.tno.nl/nl/over-tno/nieuws/2021/6/draagvlak-systeem-emissies-consumenten/>

- Het TEQs plan: A Policy Framework for Peak Oil and Climate Change, on <http://www.flemingpolicycentre.org.uk/teqs/>
- Lees ook op <https://voetafdruk.eu/onzevoetafdruk/budgetteren>
- Opinielstukken over uitstootrechten voor burgers: <https://www.trouw.nl/duurzaamheid-natuur/co2-uitstootrechten-op-de-bon-is-dat-een-goed-idee-voor-het-klimaat~b60dda7d/> (Esther Bijlo)
- <https://www.trouw.nl/opinie/rantsoenering-van-co2-is-de-enige-manier-om-de-klimaatdoelen-te-halen~baf2c5c1/> (Quintijn Hoogenboom)
- <https://www.trouw.nl/opinie/hoe-je-burgers-betrokken-krijgt-bij-de-klimaataanpak-laatzewaken-over-hun-eigen-uitstoot~bb04b562/> (Barbara Baarsma en Leo Dijkstra)
- Grafiek van de daling van de CO₂-uitstoot, die met CO₂-budgetten kan worden bereikt, gebaseerd op het Parijs-akkoord (PBL, Van Vuuren, conferentie KNAW, 24 juni 2019):

Nederlandse CO₂-emissiepaden gebaseerd op Parijsakkoord

- Inmiddels tonen diverse studies aan dat om de opwarming van de Aarde te beperken tot 1,5 graad snellere “dalingspaden” moeten worden gevolgd: <https://www.showyourbudgets.org/?country=netherlands> en <https://www.klimaathelpdesk.org/answers/om-een-66-kans-te-hebben-op-15-graad-zou-nederland-2026-klimaatneutraal-moeten-zijn-waar-komt-die-conclusie-vandaan/>
- 50^e Huizingalezing door David Van Reybrouck: <https://youtu.be/KgetJko9zkY?t=2892>
- Nederlands voorstel voor budgettering, beperkt tot verkeer en vervoer: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Emissiehandel>
- Artikel “Personal carbon allowances revisited”. PCA’s is de algemenere aanduiding van CO₂-budgetten of TEQs. <https://www.nature.com/articles/s41893-021-00756-w>

De Werkgroep Voetafdruk Nederland – www.voetafdruk.eu – actief sinds 2008

contactpersonen: Jan Juffermans, jan.juffermans@voetafdruk.eu, 0411-676885

Quintijn Hoogenboom, q.hoogenboom@antenna.nl